

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2021 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący: SSA Bogusław Tocicki (spr.)

Sędziowie: SSA Andrzej Kot

SSA Piotr Kaczmarek

po rozpoznaniu

skargi wniesionej przez **Z. S. (S.)** w dniu 20 września 2021r.

na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w toku śledztwa o sygn. akt (...) Prokuratury (...) w sprawie podejmowania w okresie od 1 maja 2018r. do 21 czerwca 2018r. we W. czynności mogących udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie pochodzenia, miejsce umieszczenia, wykrycie, zajęcie i orzeczenie przypadku środków pochodzących z korzyści związanych z popełnieniem przestępstw poprzez przyjmowanie na rachunki (...) prowadzone w (...) Bank (...) S.A. (uprzednio Bank (...) S.A.) dla (...) Company sp. z o.o. z siedzibą we W., NIP (...), REGON (...), środków pieniężnych m.in. w kwocie 523 313 dolarów amerykańskich (USD) oraz dokonanie ich transferu na rachunek bankowy o numerze (...) prowadzony dla firmy (...) Ltd. na terytorium Brytyjskich Wysp Dziewiczych, tj. o przestępstwo z art. 299 § 1 i 5 k.k.

na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r. poz. 75 z późniejszymi zmianami)

p o s t a n o w i ł :

- I. odrzucić skargę wniesioną przez Z. S. (S.) w dniu 20 września 2021r. – jako złożoną przez osobę nieuprawnioną;***
- II. zwolnić Z. S. (S.) od opłaty, obciążając Skarb Państwa kosztami postępowania w sprawie i zarządzając zwrot wniesionej opłaty .***

UZASADNIENIE

o.1.I.

W dniu 20 września 2021r. Z. S. przesłał do Prokuratury (...) w W. skargę na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w toku śledztwa o sygn. akt (...) Prokuratury (...) w sprawie podejmowania w okresie od 1 maja 2018r. do 21 czerwca 2018r. we W. czynności mogących udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie pochodzenia, miejsce umieszczenia, wykrycie, zajęcie i orzeczenie przypadku środków pochodzących z korzyści związanych z popełnieniem przestępstw poprzez przyjmowanie na rachunki (...) oraz i (...) prowadzone w (...) Bank (...) S.A. (uprzednio Bank (...) S.A.) dla (...) Company sp. z o.o. z siedzibą we W., NIP (...), REGON (...), środków pieniężnych m.in. w wysokości 523.313 dolarów amerykańskich (USD) oraz dokonanie ich transferu na rachunek bankowy o numerze (...) prowadzony dla firmy (...) Ltd. na terytorium Brytyjskich Wysp Dziewiczych, tj. o przestępstwo z art. 299 § 1 i 5 k.k.

W swojej skardze Z. S. podniósł, że śledztwo (...) Prokuratury (...) toczy się opieszale (już od ponad trzech lat) i w jego trakcie ściśle współpracował z prowadzącym śledztwo, natomiast od dłuższego czasu nie są mu już przekazywane żadne informacje o wykonywanych w sprawie czynnościach. Autor skargi wyraził przekonanie, że przeprowadzone zostały już wszystkie czynności w sprawie, zasadne jest podjęcie przez prowadzącego postępowanie decyzji o zakończeniu postępowania. Brak takiej decyzji powoduje zaś, że nadal utrzymywane jest postanowienie z dnia 21 września 2018 r. o zajęciu środków pieniężnych spółki (...) Sp. z o.o., co uniemożliwia podejmowanie przez tę spółkę jakichkolwiek czynności.

0.2.II.

Skarga wniesiona przez Z. S. nie podlega rozpoznaniu w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r. poz. 75 z późniejszymi zmianami), gdyż pochodzi od nieuprawnionej osoby.

Zgodnie z przepisem art. 3 pkt 4 cyt. ustawy uprawnionym do wniesienia skargi w postępowaniu karnym jest strona albo pokrzywdzony, nawet jeśli nie jest stroną. Jednocześnie art. 299 § 1 k.p.k. wskazuje, iż w postępowaniu przygotowawczym stronami są podejrzany i pokrzywdzony.

Jak wynika z analizy akt śledztwa (...) Prokuratury (...) (...), autor skargi Z. S. nie jest stroną postępowania przygotowawczego, ponieważ nie jest pokrzywdzonym i podejrzanym, a jedynie został przesłuchany w charakterze świadka, z pouczeniem o treści art. 183 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 9 ust. 2 cyt. ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało odrzucić skargę wniesioną przez Z. S. (S.) w dniu 20 września 2021r. – jako złożoną przez osobę nieuprawnioną.

Jednocześnie należało zwolnić Z. S. (S.) od wniesionej opłaty od skargi, obciążając Skarb Państwa kosztami postępowania w sprawie i zarządzając zwrot wniesionej opłaty.

0.3.III.

Słusznie podniósł prokurator w odpowiedzi na skardze, że – nawet w wypadku uznania dopuszczalności wniesienia skargi przez Z. S. (S.) – nie ma podstaw do stwierdzenia przewlekłości postępowania przygotowawczego.

Zgodnie z przepisem art. 2 ust. 2 cyt. wyżej ustawy decydujące dla stwierdzenia, że w sprawie doszło do przewlekłości postępowania przygotowawczego są okoliczności związane z terminowością i prawidłowością czynności podjętych przez prokuratora w celu zakończenia postępowania przygotowawczego, charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygnięte w niej zagadnienia oraz zachowanie się stron postępowania, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Postępowanie przygotowawcze w tej sprawie zostało zainicjowane zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożonym przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, który w związku z powziętym podejrzeniem zaistnienia przestępstwa z art. 299 § 1 i 5 k.k. zażądał od Banku (...) S.A. blokady rachunków o numerach (...) i (...), otwartych we wskazanym Banku dla (...) Company sp. z o.o., na okres 72 godzin. Zawiadomienie możliwości popełnienia przestępstwa skierowano do prokuratury.

Przeprowadzone czynności dowodowe wykazały, że w dniu 23 kwietnia 2018r. Z. S. oraz V. N. zawiązali spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. przy ul. (...). Przedmiotem jej działalności są usługi świadczone przez agentów i pośredników turystycznych oraz organizatorów turystyki. Funkcję prezesa w (...) Company sp. z o.o. pełnił Z. S. posiadający 99 udziałów spółki, zaś jego współnikiem był V. N. posiadający 1 udział w spółce. Z. S. jest obywatelem

Azerbejdżanu, posiada także obywatelstwo Federacji Rosyjskiej, a głównie zamieszkuje w Republice Federalnej Niemiec. Wymieniony prowadzi także firmę (...), działającą w branży budowlanej, zaś jego rodzina, w tym żona, firmę (...) w Azerbejdżanie, której przedmiotem działalności są również usługi turystyczne.

W dniu 30 kwietnia 2018r. uprzednio działający pod nazwą Bank (...) S.A. otworzył na rzecz (...) Company sp. z o.o. rachunki bankowe o numerach (...) i (...).

W okresie od 1 maja 2018r. do dnia 21 czerwca 2018r. na rachunek o numerze (...) wpłynęły środki finansowe w łącznej wysokości 523.313 dolarów amerykańskich (USD) przez szereg podmiotów zagranicznych będących biurami podróży i pośrednikami turystycznymi, które następnie były przekazywane na rosyjski rachunek o numerze (...) prowadzony dla podmiotu (...) Ltd mającego siedzibę w T. na terytorium Brytyjskich Wysp Dziewiczych.

Z kolei rachunek o numerze (...) (...) (...) w okresie od 14 maja 2018r. do 21 czerwca 2018r. został zasilony środkami w łącznej wysokości 27.142,09 EUR. Większość środków pieniężnych na nim zgromadzonych została wypłacona w gotówce.

Powtarzający się schemat transakcyjny na rachunkach (...) Company sp. z o.o., tzn. przelewy przychodzące z zagranicy i dokonywane w krótkim czasie transfery większości środków na rzecz podmiotu (...) Ltd z siedzibą na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych, wzbudził wątpliwości pracowników Banku, którzy złożyli do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej zawiadomienie w trybie art. 16 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Z informacji uzyskanych od banku wynika, że kiedy zobowiązano klienta do okazania dokumentów potwierdzających tytuł prawny do otrzymanych środków oraz dokumentów uzasadniających transakcje wychodzące do (...) Ltd, to przesłał faktury i kontrakty mające dokumentować te okoliczności. Wyniki przeprowadzonej przez przedstawicieli Banku analizy tych dokumentów poddały w wątpliwość, czy (...) Company sp. z o.o. nie podszywa się pod firmę (...), z siedzibą w B. w Azerbejdżanie z uwagi na treść pisma znajdującego się wśród dokumentów przedłożonych przez Z. S., informującego rzekomo kontrahentów o zmianie nazwy, siedziby i rachunku azerskiego G. T. and (...).

W związku z tak ustalonymi okolicznościami w dniu 22 czerwca 2018r. wydano postanowienia o dokonaniu blokady środków pieniężnych na okres 3 miesięcy, t.j. do dnia 22 września 2018r. do kwoty nie mniejszej niż 4.125.78 Euro na rachunku bankowym m o numerze (...) i środków pieniężnych w kwocie 158.696.64 USD zdeponowanych na rachunku bankowym o numerze (...) prowadzonych dla (...) Company sp. z o.o. z siedzibą we W. przez Bank (...) S.A., obecnie (...) Bank (...) S.A.

W toku postępowania ustalono, że na konto o numerze (...), po dokonaniu jego blokady, wpłynęły jeszcze środki pieniężne w kwocie 86.602,68 USD, zaś na konto o numerze (...) środki pieniężne w kwocie 4.769,00 Euro. Wskazane środki pieniężne zostały przekazane na owe rachunki przez te same podmioty zagraniczne, które uprzednio dokonywały przelewów, co uzasadniało przekonanie, iż kolejne przelewy miały taki sam charakter jak poprzednie, jednakże podmioty je dokonujące nie posiadały jeszcze wiedzy o prowadzonym postępowaniu i ustanowionych na rachunkach bankowych blokadach.

Ponieważ zebrany w toku śledztwa materiał dowodowy uzasadniał podejrzenie, że środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych dla (...) Company Sp. z o.o. o numerach (...) i (...) stanowią istotny dowód w sprawie, postanowieniem z dnia 21 września 2018 r. środki pieniężne znajdujące się na tych rachunkach bankowych uznano za dowody rzeczowe w niniejszej sprawie.

W toku dotychczasowego okresu trwania śledztwa wykonano szereg czynności dowodowych, w tym przeprowadzono przeszukanie siedziby (...) Company sp. z o.o. przy ul. (...) we W., w toku którego zabezpieczono dokumenty związane z założeniem i rejestracją działalności spółki. Nadto, uzyskano dokumentację bankową ilustrującą historię operacji na rachunkach firmy pozostających w zainteresowaniu niniejszego postępowania, odpis KRS spółki oraz dane od operatorów telefonii komórkowej. Zabezpieczono dokumentację księgowo-finansową z Biura (...), któremu (...)

Company sp. z o.o. zleciła jej prowadzenie oraz dwukrotnie na tę okoliczność przesłuchano w charakterze świadka M. O. prowadzącego to Biuro. Ponadto przesłuchano E. M. na okoliczność faktycznego prowadzenia pod adresem spółki działalności gospodarczej, a także R. P. na okoliczność weryfikacji zatrudnienia V. N.. W toku śledztwa przesłuchano także w charakterze świadków z uprzedzeniem o treści art. 183 § 1 k.p.k. Z. S. i V. N..

W ramach przeprowadzonych w toku śledztwa czynności potwierdzono istnienie firm mających być kontrahentami (...) Company sp. z o.o. z siedzibą we W. oraz uzyskano wyniki sprawdzeń firmy (...), z siedzibą w B. w Azerbejdżanie.

Ponadto, w wyniku przeprowadzonych czynności uzyskano szereg dokumentnej i. w tym faktury i tłumaczenie umowy o współpracy pomiędzy (...) sp. z o.o. z siedzibą we W..

W ramach przeprowadzonych czynności uzyskano przetłumaczone odpowiedzi na zapytania skierowane do podmiotów mających występować w charakterze kontrahentów (...) Company sp. z o.o., które dokonywały przelewów środków pieniężnych, wraz ze stanowiskiem tychże podmiotów odnośnie charakteru i przebiegu współpracy, wywiązywania się z zobowiązań handlowych oraz okoliczności uzasadniających dokonywanie przelewów środków pieniężnych na konto (...) Company sp. z o.o. z siedzibą we W. a także obszerną dokumentację mającą tę współpracę potwierdzać. Przedstawiciele wymienionych podmiotów potwierdzili fakt współpracy z (...) Company sp. z o.o. z siedzibą we W. w zakresie organizacji wypoczynku turystycznego dla klientów ich biur podróży. Nadto, przedstawiciele wskazanych biur podróży wyrazili zadowolenie z jakości i poziomu świadczonych przez (...) Company sp. z o.o. usług w zakresie pobytów ich turystów w Azerbejdżanie. Wskazani kontrahenci potwierdzili także, że za pośrednictwem rachunków bankowych pozostających w zainteresowaniu niniejszego postępowania dokonywali przelewów środków pieniężnych stanowiących zapłatę za świadczone usługi turystyczne, dołączając stosowne dokumenty potwierdzające te okoliczności.

Ponadto uzyskano stanowisko dyrektora G. T. and (...), z siedzibą w B. w Azerbejdżanie odnośnie okoliczności związanych z funkcjonowaniem firmy (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. oraz osobą Z. S., a także odpowiedź od podmiotu S (...) z Niemiec na skierowane do nich zapytanie odnośnie współpracy z (...) Company sp. z o.o. z siedzibą we W. oraz okoliczności przekazania im środków pieniężnych.

Nadto uzyskano materiały i informacje odnośnie (...) Company sp. z o.o., o nadesłanie których wystąpiono do Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego we W. odnośnie obowiązków podatkowych ciążyących na spółce, a także wielokrotnie ponawiano próby uzyskania informacji odnośnie podmiotu (...) LTD z/s (...) W. D., PO. B. (...). R., T..

W toku śledztwa przeprowadzono oględziny szeregu faktur przedłożonych przez Z. S. w Banku (...) S.A., aby potwierdzić istnienie tytułów prawnych zakwestionowanych przelewów środków pieniężnych oraz faktur załączonych do zażalenia z dnia 2 października 2018r. złożonego w toku niniejszego śledztwa na postanowienie w przedmiocie zatrzymania i uznania za dowód rzeczowy, a także faktur uzyskanych od kontrahentów (...) Company sp. z o.o., które zostały wystawione przez firmę i dokumentują sprzedaż usług turystycznych na ich rzecz.

W wyniku tych czynności ujawniono, że znajdują się wśród nich takie, które mimo, iż dokumentują rzekomo tę samą sprzedaż nie wyglądają tożsamo. Najczęstsze różnice polegają na tym, że na kolejnym egzemplarzu tej samej faktury wpisane są inne wysokości kwot bądź różnica polega na tym, że mimo, iż faktura miała zostać wystawiona przez podmiot (...) Company sp. z o.o., to widnieje pod nią zapis komputerowy danych wystawcy: G. M. wraz z odwzorowaniem okrągłej pieczęci firmy (...), i odręcznym podpisem nie w pełni widocznym.

Wobec powyższych okoliczności, organy procesowe prowadzące śledztwo uznały konieczność podjęcia czynności wyjaśniających te rozbieżności.

W tym celu, podczas śledztwa przesłuchano w charakterze świadka Z. S. (z pouczeniem o treści art. 183 § 1 k.p.k.) na okoliczność rozbieżności stwierdzonych w wyniku oględzin faktur przedłożonych przez niego w trakcie trwania postępowania, a także na okoliczność wywiązywania się przez wymienionego z obowiązków uiszczenia należności publicznoprawnych na terenie kraju. Przesłuchano uzupełniająco w charakterze świadka M. O., mającego prowadzić

księgi rachunkowe dla (...) Company sp. z o.o. celem wyjaśnienia rozbieżności w zakresie, w jakim Z. S. wskazywał na bieżący kontakt z biurem i brak zgłaszanego przez prowadzącego biuro faktu niewywiązania się przez prezesa (...) Company sp. z o.o. z formalności związanych m.in. z płatnością za usługi, czy złożeniem stosownych podpisów pod dokumentacją, co miało uniemożliwić rozliczenie zobowiązań publiczno-prawnych spółki.

Następnie w dniu 6 sierpnia 2020r. do Prokuratury Krajowej skierowano wniosek o udzielenie pomocy prawnej adresowany do władz Republiki Azerbejdżanu o przesłuchanie w charakterze świadka G. M. G. (...) and (...). z siedzibą w B. w Azerbejdżanie celem weryfikacji zeznań złożonych w toku niniejszego postępowania przez Z. S. na okoliczność wystawiania faktur, w tym złożenia przez wymienioną podpisów pod częścią z nich.

W międzyczasie otrzymano wyniki kontroli podatkowej prowadzonej wobec (...) Company sp. z o.o. w zakresie wywiązywania się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego w' podatku dochodowym od osób prawnych za okres od 23 kwietnia 2018r. do 31 grudnia 2018r.

Postanowieniem z dnia 14 grudnia 2020r. śledztwo (...) Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu, II Wydział do spraw Przystępności (...), zostało zawieszono z uwagi na konieczność oczekiwania na zrealizowanie międzynarodowej pomocy prawnej.

W dniu 12 kwietnia 2021 r. do tut. Prokuratury wpłynęły materiały przekazane przez władze Republiki Azerbejdżanu z wykonania wniosku o udzielenie pomocy prawnej, z których wynika, że świadek G. M. zmieniła nazwisko na Y. i mieszka obecnie w miejscowości G. w Niemczech.

W związku z powyższym postanowieniem z dnia 10 listopada 2021 r. wydano Europejski Nakaz Dochodzeniowy adresowany do władz Republiki Federalnej Niemiec w związku z koniecznością przesłuchania G. Y. w charakterze świadka i w chwili obecnej jest mu nadawany stosowny bieg.

Wskazane wyżej okoliczności świadczą o prawidłowości podejmowanych czynności dowodowych, które nie potwierdzają zarzutów skargi o przewlekłości prowadzonego postępowania przygotowawczego, które są całkowicie bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze, należało postanowić jak na wstępie.

o.4.IV.

Na marginesie należy stwierdzić, że nienależnie od braku możliwości wniesienia skargi na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r. poz. 75 z późniejszymi zmianami), albo bezzasadności tej skargi, Z. S. może wykorzystać inne środki prawne w celu zwrotu zatrzymanych w postępowaniu środków finansowych, uznanych jako dowody rzeczowe.

Może bowiem, powołując się na przepis art. 230 § 2 Kodeksu postępowania karnego domagać się zwrotu wspomnianych dowodów rzeczowych, jako zbędnych dla postępowania, gdyż organ procesowy ma obowiązek zwrotu przedmiotu, gdy okaże się zbędny w postępowaniu karnym. W wypadku nieuwzględnienia takiego wniosku, skierowane w ten sposób żądanie zwrotu rzeczy, traktowane jest jak skierowane do dłużnika wezwanie wierzyciela do wykonania zobowiązania ze wszystkimi skutkami materialnymi. Gdy organ procesowy, bez uzasadnionego powodu nie wydałby rzeczy zabezpieczonej jako dowód rzeczowy, to mogłoby to narazić Skarb Państwa na konsekwencje prawne zwłoki, określone w art. 476 i 477 Kodeksu cywilnego. Wypada zauważyć, że zgodnie z art. 477 § 1 Kodeksu cywilnego, w razie zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać, niezależnie od wykonania zobowiązania (czyli zwrotu zabezpieczonego dowodu rzeczowego), także naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki.

SSA Andrzej Kot SSA Bogusław Tocicki SSA Piotr Kaczmarek